

Sygn. akt II KK 172/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,  
w sprawie **D. S. J.**,  
skazanego z art. 207 § 1a k.k. i in.,  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 maja 2022 r.,  
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego  
od wyroku Sądu Okręgowego w L.  
z dnia 6 sierpnia 2021 r., sygn. akt V Ka (...),  
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w R.  
z dnia 5 stycznia 2021 r., sygn. akt II K (...),

### **p o s t a n o w i ł:**

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, w tym nieuiszczoną opłatą od kasacji, obciąża skazanego.**

### UZASADNIENIE

D. S. J. wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 5 stycznia 2021 r., sygn. akt II K (...), został uznany za winnego tego, że:

I. w okresie od listopada daty dziennej nieustalonej 2015 roku do maja daty dziennej nieustalonej 2016 roku w K., woj. (...) znęcał się fizycznie i psychicznie nad osobą najbliższą - konkubiną P. J. w ten sposób, że znajdując się pod wpływem substancji psychoaktywnych wszczynał z błahych powodów awantury, podczas których wyzywał ją słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe, szarpał za ubranie, uderzał otwartą dłonią w twarz oraz szarpał za włosy, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po

odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które – na podstawie art. 207 § 1 k.k. – wymierzono mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności; ponadto, na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.k. w zw. z art. 43a § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz zbliżania się na odległość mniejszą niż 20 metrów do pokrzywdzonej P. J. i zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną P. J. w jakiegokolwiek formie na okres 3 lat;

II. w okresie od listopada daty dziennej nieustalonej 2017 roku do 24 lipca 2019 roku w K. i D., woj. (...), znęcał się fizycznie i psychicznie nad osobą najbliższą - żoną P. J. w ten sposób, że znajdując się pod wpływem substancji psychoaktywnych wszczynał z błahych powodów awantury, podczas których wyzywał ją słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe, szarpał za ubranie, popychał, ciągnął za włosy, uderzał pięściami po twarzy i ciele, dusił, wsadzał palce w oczy, niszczył mienie pokrzywdzonej w postaci telefonów celem jednoczesnego uniemożliwienia jej wezwania pomocy, zakłócał spoczynek nocny, pod groźbą uszkodzenia ciała żądał wydania pieniędzy na gry na automatach, w drugiej połowie stycznia 2019 roku w kilka dni po porodzie raził ją paralizatorem w brzuch, wyganiał z domu, zmuszał do określonego zachowania, wyrzucał jedzenie z lodówki, groził zabójstwem, zaś od 2 lutego 2019 roku w D., woj. (...), zamieszczał niepochlebne posty na portalu społecznościowym F., uporczywie nękał ją SMS-ami i telefonami, czym zakłócał jej również spoczynek nocny, kierował wobec niej i osób dla niej najbliższych groźby uszkodzenia ciała i pozbawienia życia, w tym w celu wywarcia na nią wpływu jako świadka w tej sprawie, zaś innym razem celem zmuszenia jej do powrotu do niego, obserwował, śledził i kontrolował, a także w okresie od listopada daty dziennej nieustalonej 2017 roku do 2 lutego 2019 roku w K. znęcał się psychicznie nad małoletnią, nieporadną ze względu na wiek W. J., poprzez urządzenie awantur w jej obecności i zakłócanie jej spoczynku nocnego, a przez to wywoływanie u niej poczucia zagrożenia, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu kary pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej sześciu miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 207 § 1a k.k. w zb. z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 245 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które – na podstawie art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. – wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności, zaś na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.k. w zw. z art. 43a § 1 k.k. orzeczono wobec

oskarżonego zakaz zbliżania się na odległość mniejszą niż 20 metrów do pokrzywdzonej P. J. i zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną P. J. w jakiegokolwiek formie na okres 3 lat;

III. w okresie od 01 lutego 2019 roku do 24 lipca 2019 roku w D. woj. (...) znęcał się psychicznie nad osobą najbliższą – teściową A. T., w ten sposób, że uporczywie nękał ją telefonami i wiadomościami tekstowymi, zamieszczał niepochlebne posty na portalu społecznościowym Facebook, groził jej jak i osobom dla niej najbliższym uszkodzeniem ciała i pozbawieniem życia oraz przysyłał do pracodawcy informacje mające ją zdyskredytować w miejscu pracy, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który – na podstawie art. 207 § 1 k.k. – wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, ponadto na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.k. w zw. z art. 43a § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz zbliżania się na odległość mniejszą niż 20 metrów do pokrzywdzonej A. T. i zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną A. T. w jakiegokolwiek formie na okres 3 lat;

IV. w dniu 24 lutego 2019 roku w D., woj. (...), kierując zachowaniem nieustalonych osób, naraził P. J., D. T. oraz małoletnich W. J., S. J. – co do których ciążył obowiązek opieki nad nimi, oraz małoletniego J. K. – na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu poprzez podpalenie drzwi wejściowych do zajmowanego przez nich lokalu mieszkalnego, powodując uszkodzenie mienia na szkodę D. T., A. T. i P. J. w postaci drzwi i wyposażenia mieszkania na łączną kwotę 13000 zł oraz uszkodzenia mienia w postaci klatki schodowej na szkodę Z. Zarządzenie Nieruchomościami G. Sp. z o.o. z siedzibą w Ł., Oddział D., na szkodę 7927 złotych oraz U. SA z siedzibą w Ł., przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat po odbyciu kary pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej sześciu miesięcy orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. przestępstwa z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 160 § 1 k.k. w zw. z art. 160 § 2 k.k. w zb. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za które – na podstawie art. 160 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy, na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył D. J. karę 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie. Ponadto, na podstawie art. 85 § 1 k.k., art.

86 § 1 k.k. i art. 90 § 2 k.k. połączył orzeczone za drugi i czwarty występki zakazy i orzekł wobec oskarżonego łączny zakaz zbliżania się na odległość mniejszą niż 20 metrów do pokrzywdzonej P. J. i zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną P. J. w jakiegokolwiek formie na okres 4 lat.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzuty obrazy prawa materialnego (art. 207 § 1 k.k. i art. 207 § 1a k.k.) i procesowego, mogącej mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia (art. 41 § 1 k.p.k.; art. 7 k.p.k.; art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.; art. 143 § 1 pkt 7 k.p.k. i art. 170 § 1 pkt 1 k.p.k.; art. 7 k.p.k.; art. 4 k.p.k.; art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.; art. 410 k.p.k.; art. 7 i 410 k.p.k.) – wniósł o uchylenie wyroku Sądu *meriti* i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w R. do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2021 r., sygn. akt V Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchylił orzeczenie o karze łącznej;
2. uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji w części dotyczącej ostatniego, czwartego z przypisanych oskarżonemu występku, i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w R. do ponownego rozpoznania;
3. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary jednostkowe pozbawienia wolności wymierzone oskarżonemu za trzy przypisane mu przestępstwa i wymierzył mu karę łączną w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony przez obrońcę skazanego w całości, poza rozstrzygnięciem kasatoryjnym, podnosząc zarzut rażącego naruszenia przepisów postępowania, mającego wpływ na jego treść:

- a) art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z uwagi na wydanie zaskarżonego wyroku przez Sąd nienależycie obsadzony i w konsekwencji naruszenie prawa skazanego do rozpoznania jego sprawy przez niezawisły i bezstronny Sąd ustanowiony ustawą;
- b) 41 § 1 k.p.k. w zw. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. i art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez

brak należytego odniesienia się do zarzutu 2a) apelacji dotyczącego rozpoznania sprawy przed Sądem pierwszej instancji przez sędziego, co do którego zachodziły uzasadnione wątpliwości odnośnie jego bezstronności;

c) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. przez brak rzetelnego odniesienia się do zarzutów opisanych w punktach 1, 2b), d), e) g) i h) apelacji i w konsekwencji niewystarczające wskazanie powodów, dla których apelacja obrońcy - odnośnie do powołanych zarzutów - uznana została za niezasadną.

Na podstawie tych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w L. i przekazanie sprawy skazanego D. J. temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

### **Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.**

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu, w którym autor kasacji wskazuje na wystąpienie w sprawie jednej z tzw. bezwzględnych przyczyn odwoławczych należy zauważyć, że zgodnie z powoływaną przez skarżącego uchwałą składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (*BSA I-4110-1/2020, OSNK 2020/2/7*), w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych przyjęto, że: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), **jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności** (podkr. – SN) w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności”.

Nie może być tu zatem mowy o jakimkolwiek automatyzmie, lecz wymagana jest wnikliwa analiza osoby sędziego w kontekście postępowania nominacyjnego oraz jego

postawy w toku postępowania. Jak bowiem wskazano w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2022 r., I KZP 13/21 (*LEX nr 3322328*): „nie jest wykluczone, że mimo powstania zasadniczych wątpliwości co do tego, czy dochowany zostaje standard niezawisłości i bezstronności danego sędziego uczestniczącego w składzie sądu ze względu na objęcie przez niego urzędu w postępowaniu konkursowym przeprowadzonym w sposób ustalony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, w konkretnych okolicznościach wątpliwości te nie zostaną potwierdzone, co będzie równoznaczne z koniecznością przyjęcia, że skład sądu z jego udziałem spełnia minimalne wymagania dla zachowania niezawisłości i bezstronności. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w których dana osoba spełniałaby obowiązujące kryteria wskazania na urząd sędziego także w poprawnie ukształtowanej procedurze postępowania przed KRS. Dotyczyć to może także osób, które miały pozytywne opinie wynikające z rzetelnej oceny, w tym w szczególności z bezstronnych wizytacji. Inną okolicznością świadczącą o dbałości sędziego o zachowanie zasad bezstronności i niezawisłości jest podjęcie starań o wyjaśnienie dotyczących go wątpliwości przed przystąpieniem do rozpoznania sprawy, np. przez sygnalizację z art. 41 k.p.k.”

Warto w związku z tym zaznaczyć, że w orzecznictwie akcentuje się, iż „oceniając zasadność wątpliwości co do bezstronności sędziego (art. 41 § 1 k.p.k.), należy wziąć pod uwagę wszelkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jego zachowanie. Okoliczności te zaś powinny być oceniane przez pryzmat tego, czy z punktu widzenia przeciętnego obywatela zostały spełnione obiektywne warunki postrzegania sędziego jako bezstronnego i niezawisłego, zaś sąd z udziałem tego sędziego, jako sąd niezależny. Przy dokonywaniu tej oceny nie bez znaczenia jest stosunek sędziego do wprowadzanych zmian w sądownictwie, publicznie wyrażany zarówno w procedurze konkursowej na stanowisko sędziego, jak i później, zwłaszcza w zakresie akceptacji niekonstytucyjnych działań organów władzy wykonawczej wobec sądów czy akceptacji utraty przez Krajową Radę Sądownictwa przymiotu niezależności” (*wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2021 r., II KK 426/21, OSNK 2022/2/6, LEX nr 3306166*).

Tymczasem ani D. Jakubiec ani jego obrońca nie kwestionowali na rozprawie apelacyjnej prawidłowości składu orzekającego Sądu drugiej instancji, ani nie podejmowali inicjatywy mającej na celu wyłączenie sędzi sprawozdawcy SSO A. G. (k. 168-1681). Taka postawa strony postępowania stanowi istotną okoliczność, wskazującą na to, że nawet pomimo ewentualnej wadliwości w procedurze nominacyjnej danego sędziego, jego udział w składzie orzekającym nie narusza standardów prawa do sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1

Konwencji o Prawach Człowieka i Podstawowych wolności, a podnoszony zarzut wskazuje na instrumentalne traktowanie powyższej problematyki w realiach procesowych rozpoznawanej sprawy.

Jeśli chodzi o zarzut wadliwości kontroli instancyjnej w zakresie podnoszonego w apelacji zarzutu obrazy art. 41 k.p.k., to Sąd odwoławczy rzetelnie odniósł się do tej problematyki nie stwierdzając uchybienia po stronie Sądu pierwszej instancji, należycie uzasadniając swoje stanowisko z powołaniem się na utrwalone poglądy orzecznictwa (s. 6-7 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Wbrew temu, co sugeruje skarżący miał też na względzie treść uzasadnienia postanowienia o przedłużeniu tymczasowego aresztowania z 5 września 2019 r. (k. 693 i n.). Wskazywany przez autora kasacji fragment tego orzeczenia (z k. 694v) w żadnym razie nie wskazuje na wyrażenie przez sędziego definitywnego poglądu co do winy D. J.. Oczywiście jest przy tym to, że akcentowany przez obrońcę skazanego zwrot: „wynika z akt sprawy” dotyczy kwestii uprzedniej karalności, a zatem okoliczności w ogóle nie związanej z przypisaniem winy. Autor kasacji pomija przede wszystkim ogólny kontekst rozważań Sądu Rejonowego w R., które odnoszą się do zagadnienia dużego prawdopodobieństwa popełnienia przez D. P. zarzucanych mu przestępstw w związku z podstawowym warunkiem stosowania środków zapobiegawczych określonym w art. 249 § 1 k.p.k. Powoływany zaś fragment dotyczy uwag na temat przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania unormowanej w art. 258 § 3 k.p.k., tj. obawy o przyszłe zachowanie oskarżonego, co z oczywistych względów nie jest związane z oceną zachowania będącego przedmiotem postępowania karnego.

W ostatnim, trzecim zarzucie zakwestionowano zbiorczo jakość kontroli instancyjnej w zakresie szeregu zarzutów sformułowanych w apelacji obrońcy D. J.. Na wstępie należy zaznaczyć, że ich część dotyczyła czwartego z zarzucanych D. J. czynów, w zakresie którego Sąd odwoławczy uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Zagadnienia te, niezależnie od faktu ich rozważania przez Sąd odwoławczy (s. 9 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*) pozostają więc irrelevantne dla kwestii zasadności kasacji. Jeśli zaś zachodzi o pozostałe zarzuty apelacji, to Sąd drugiej instancji dokładnie zweryfikował ocenę zeznań świadków przeprowadzoną przez Sąd *meriti* (zob. s. 7-8 i 10 uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego), zwłaszcza relacje procesowe P. J.. Wbrew temu, co podnosi obrońca skazanego Sąd Okręgowy miał podstawy, by uznać, że zeznania J. K. i M. T. dopełniają zeznania P. J. w zakresie trzeciego z przypisanych skazanemu przestępstw, albowiem odnoszą się do korespondencji skazanego kierowanej do zakładu pracy, w którym zatrudniona była A. T..

Oczywiście bezzasadne jest także kwestionowanie jakości kontroli instancyjnej poprzez domaganie się przez obronę zacytowania konkretnych fragmentów zeznań świadków przez Sąd odwoławczy. Taki wymóg nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach, a poziom szczegółowości wyводу Sądu drugiej instancji jest wypadkową szeregu zmiennych, zwłaszcza jakości rozważań Sądu pierwszej instancji oraz poziomu szczegółowości argumentów podniesionych w rozpoznawanym środku odwoławczym (zob. np. *postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2021 r., IV KK 464/21, LEX nr 3275127; z dnia 1 lipca 2021 r., II KK 175/21, LEX nr 3252337*). Przede wszystkim należy przypomnieć, że zgodnie z art. 537a k.p.k. nie można uchylić wyroku sądu odwoławczego z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k. Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku w żadnym razie nie uprawnia do przyjęcia, że Sąd drugiej instancji któregoś z zarzutów apelacyjnych w ogóle nie rozpoznał, na co nie wskazywał również obrońca skazanego, ani tym bardziej takiego naruszenia nie wykazał, a co dopiero mogłoby prowadzić do stwierdzenia rażącej obrazy art. 433 § 2 k.p.k., mogącej stanowić podstawę kasacji.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego, w tym nieuiszczoną opłatą od kasacji, obciążając skazanego.